

OMBUDSMANKA VÍTA ROZHODNUTIE ESLP V PROSPECH OBETÍ RAZIE V MOLDAVE NAD BODVOU

(Bratislava, 1. septembra) Európsky súd pre ľudské práva (ESLP) dnes rozhodol v prospech obetí policajnej razie v Moldave nad Bodvou z roku 2013. Jeho verdikt potvrdzuje zistenia verejnej ochrankyne práv týkajúce sa porušenia ľudských práv počas policajnej razie a jej preskúmania, na ktoré opakovane poukazovala.

„Rozhodnutie súdu sa zhoduje so závažnými zisteniami o porušení ľudských práv, ktoré pri preskúvaní razie konštatovala ešte predchádzajúca verejná ochrankyňa práv a na ktoré som opakovane upozorňovala. Vo svojom stanovisku som o nich informovala ESLP a vítam, že ich zohľadnil pri rozhodovaní,“ uviedla verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová.

ESLP rozhodol, že v prípade oboch sťažovateľov došlo v rámci razie v Moldave nad Bodvou k porušeniu zákazu neľudského zaobchádzania, garantovaného v čl. 3 Dohovoru. ESLP považoval využitie obuškov voči sťažovateľom za neprimerané a bez náležitého dôvodu. Ich využitie považoval za znak represívneho konania, pričom pri tejto príležitosti ESLP poukázal na zhodné zistenia ombudsmanky, ktorá charakterizovala celú policajnú operáciu zo dňa 19. júna 2013 za represívnu.

ESLP konštatoval, že vláda nebola schopná preukázať, prečo bolo voči sťažovateľom potrebné za daných okolností využiť predmetné donucovacie prostriedky. Štát preto musí niesť zodpovednosť za konanie, ktoré viedlo k porušeniu čl. 3 Dohovoru.

Navyše sa súd zamerával aj na aspekt efektivity vyšetrovania námietok voči policajnej operácii v Moldave. ESLP konštatoval, že nedostatky vyšetrovania vykonávané inšpekciou v roku 2013 boli natoľko závažné (nemožnosť znalcov priamo prehliadať zranenia sťažovateľov, opomenutie prešetrenia odôvodnenosti a intenzity použitých donucovacích prostriedkov), že vyšetrovanie nemôže byť považované za efektívne tak, ako to vyžaduje čl. 3 Dohovoru. Z dôvodu neadekvátnosti vyšetrovania tak súd konštatoval porušenie práv sťažovateľov aj v tomto bode.

Na záver sa súd zaoberal aj podozreniami, že postup príslušníkov PZ mohol byť rasovo motivovaný. Vzhľadom na nedostatky vyšetrovania súd rozhodol, že Slovenská republika nespĺnila svoj pozitívny záväzok vyplývajúci z čl. 14 Dohovoru. Počas vyšetrovania incidentu totiž neboli vykonané dostatočné kroky na to, aby sa odkryl prípadný rasový motív konania, resp. aby došlo k objasneniu, či etnický pôvod sťažovateľov zohral úlohu pri zaobchádzaní, ktorému boli podrobení.

ESLP tak jednohlasne rozhodol o porušení práv sťažovateľov zaručených čl. 3 a 14 Dohovoru a priznal im právo na náhradu nemajetkovej ujmy.

Mimoriadna správa i vstup do konania pred ESLP

Kancelária verejného ochrancu práv je v prípade policajnej razie v Moldave nad Bodvou aktívna už od roku 2013, kedy sa akcia odohrala.

Na základe nesúladu výpovedí obetí s policajným nariadením a jeho vykonaním predložila bývalá verejná ochrankyňa práv historicky prvú mimoriadnu správu do Národnej rady o nezákonom postupe polície. Parlament však správu neprerokoval, neprijal jej odporúčania a zároveň došlo k odobreniu razie zo strany policajnej inšpekcie a domácich súdov. Zároveň verejná ochrankyňa práv prvýkrát obrátila s vyrozumením na vládu, tá jej neudelila slovo a nemohla sa tak k danému prípadu vyjadriť. Prípad ostal nevyriešený a dostal sa až pred ESLP.

Súčasná verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová požiadala v roku 2018 (prvýkrát od založenia úradu) o vstup do konania pred ESLP. Súd jej vstup povolil, na základe čoho mu ombudsmanka poskytla stanovisko ako tretia strana. Zareagovala tak na výzvu mimovládnych organizácií, ktoré taktiež upozorňovali na potrebu riadneho vyšetrenia prípadu so spravodlivým rozsudkom voči obetiam.

„ESLP rozhodol v prospech obetí policajnej razie z roku 2013, ktorej vyšetovanie bolo poznačené nespravodlivým procesom. S potešením konštatujem, že na závery uvedené v našom stanovisku, poukazuje v rozhodnutí na viacerých miestach. Verím, že aj domáce súdy, v rámci ktorých obeť čelia obvineniu z krivých výpovedí, rozhodnú spravodlivo. Prípad preto neprestávame sledovať,“ uzavrela verejná ochrankyňa práv.